



Vaikka Kanarialla on aurinkoa ja hiekkarantoja silmän kantamattomiin, ei se tarkoita sitä, että paikalliset perheen äidit pääsivät nauttimaan niistä kovinkaan usein. Arjen rutiinit ja työ vievät valtaosan useimman äidin ajasta ja viikossa on usein vapaata vain sen verran, että saa juuri ja juuri akut ladattua seuraavan viikon haasteisiin.

Kolumni - Naistenpäivän mietteitä Kanarialta 2018

7.3.2019 16.55

Näin naistenpäivänä tasa-arvo ja naisten asema ovat hyvinkin voimakkaasti esillä mediassa täällä Espanjassa ja päivän kunniaksi on jopa julistettu huelga femenina eli naisten lakko.

Mielenkiintoista on se, että Suomen lehdistöissä tätä päivää ei ole kauheasti edes huomioitu. Ehkäpä kertoo siitä, että naisten asema on Suomessa kuitenkin aika lailla tasavertainen vaikka toki vielä parempikin tilanne varmasti voisi olla.

Harvassa maassa, edes täällä Euroopassa, on naisilla samanlaista "tasa-arvoisuutta" kuin Suomessa. Eikä kaikissa maissa edes sellaista välttämättä haluta - kulttuuriset taustat ovat eri puolilla maailmaa niin erilaisia. Toki on paljon sellaisia asioita, joissa tasa-arvon soisi toteutuvan ihan kaikissa maailman kolkissa (esim. mahdollisuus käydä koulua, mahdollisuus valita itse oma puolisonsa, mahdollisuus tarvittaessa erota siitä puolisoista, mahdollisuus käydä töissä jos niin haluaa jne). Mutta toki suomalainen käsitys tasa-arvosta varmasti erilainen kuin mitä se on jossain toisessa kulttuurissa.

Suomessahan moni kokee tasa-arvoisuudeksi esim. sen, että tulee omillaan toimeen tai että pystyy tuomaan oman osuutensa perheen elatukseen. Mutta monissa kulttuureissa tämä ei ole missään nimessä tasa-arvoisuuden symboli. Suomalaiset ovat vain kasvaneet siihen.

Tästä kertoo paljon sekin, että Suomessa identiteetti usein rakentuu työn varaan. Esim. kun tutustuu uuteen ihmiseen, niin ensimmäisenä kysytään, että mitä teet työksesi? Täällä Espanjassa ei todellakaan kuulu tapoihin vaan monesti se saatetaan kokea jopa epäkohteliaisuutena.

Toki naisten historiakin täällä Espanjassa on aika erilainen kuin Suomessa. Täällä esim. Francon aikana eli vielä 70-luvulla naisten asema oli melkoisen heikko ja käytännössä heidän paikkansa oli kotona. Ja tuo macho-kulttuuri on toki vielä edelleen aika voimakas vaikka 2000-luvulta lähtien muutoksia on tapahtunut.

Mutta edelleen aika eriarvoista on naisten elämä täällä Espanjassa. Äitiysloma kestää 4 kk ja tämän jälkeen moni nainen on pakotettu palaamaan töihin koska yhden ihmisen palkalla ei täällä yleisesti pysty elämään. Toki voit jäädä pidemmäksi aikaa kotiin mutta työnantajan ei ole pakko tarjota sinulle enää samoja töitä siinä vaiheessa kun haluat palata töihin. Ja hyvin harvassa paikassa on mahdollista tehdä esim. lyhennettyä työviikkoa tmv.

Muutenkaan työelämä ei ole kovin perhemyönteistä täällä Espanjassa monet tekevät ylityötä ilman korvausta (pelkona työpaikan menettäminen), työpäivän saattaa keskeyttää monta tuntia kestävä siesta eli olet töissä aamulla, klo 13 (14) - 17 sinulla on vapaata ja sitten töissä taas illalla jopa klo 21 tai 22 asti. Eli eipä siinä paljon perhe-elämää vietetä. Saatikka sitten, jos olet vaikkapa vuorotöissä - täällä ei tunneta ympäri vuorokauden avoimna olevia päiväkoteja, kuten Suomessa. Eli minne sen lapsen sitten laitaa, jos osuu ilta- tai yövuoro kohdalle molemmille vanhemmille?

Näin se yhteiskunta on kuitenkin jotenkin täällä pyörinyt ja naiset ovat yrittäneet tasapainoilla työ- ja perhe-elämän vaatimusten välissä. Tosi asiassa tämä yhteiskunta ei todennäköisesti olisi pärjännyt ilman abueloja eli isovanhempia, joiden vastuulla on ollut monissa perheissä lastenlasten hoito jo pitkän aikaa. Hyvin yleisesti näkee iäkkäitäkin isoäitejä hoitamassa pieniä sylväuvoja tai noutamassa lapsia koulusta kotiin syömään - sillä aikaa kun vanhemmat ovat töissä. Eli isovanhempien avun varassa mennään todella monissa perheissä.

Sitten kun tästä "abuelo" -sukupolvesta aika jättää niin ehkä täällä Espanjassakin herätään siihen tilanteeseen, että nykyisillä työehdoilla ei perhe- ja työelämän yhdistäminen on lähes mahdotonta. Etenkin tällaisella alueella, joka elää matkailusta, niin vuorotyöt ovat enemmänkin sääntö kuin poikkeus eikä niistä todellakaan makseta mitään ylimääräisiä korvauksia saatikka että vapaapäiviä olisi yhtään enempiä kuin se normaali 1-2 viikossa.

Eikä työvuoroja todellakaan saa yleensä kk aikaisemmin, hyvä jos edellisellä viikolla. Eli aikataulujen sumpliminen on melkoista työtä monissa perheissä ja mitä saakaan aikaan joku yllättävä tapahtuma, esim. lapsen äkkinäinen sairastuminen. Täällä harvassa työpaikassa pystyt lähtemään töistä tai olla menemättä töihin sen takia, että lapsi on kuumeessa tai oksennustaudissa.

Ja nämä työelämän ongelmat ja vaatimukset ovat arkipäivää ihan myös johto-tasolla. Itsellä on ystäviä esim. hotellin johtajana ja heillä työpäivät venyvät usein aamuaikaisesta yömyöhään. Ja ihan sama juttu on monilla muillakin vastuutehtävissä olevissa ja myös manner-Espanjassa. Useat harmittelevat sitä, että töistä päästään kotiin vasta klo 21-22 eikä lapsia ehdi käytännössä näkemään arkisin ollenkaan.

Toki sitten on myös sellaisia talouksia, joissa taloudellisesti mies pystyy elättämään koko perheen - ilman sitä naisen panosta. Ja näissä tapauksissa aika usein naiset jäävätkin kotiaideiksi/vaimoiksi. Koska tämä yksinkertaisesti helpottaa arjen pyörittämistä niin paljon. Täällä esim. kaikki lapset pitää käytännössä viedä ja noutaa koulusta aikuisen toimesta. Lapset kuljetetaan hyvin pitkälti myös harrastuksiin.

Koulut myös edellyttävän usein vanhempien osallistumista lastensa koulunkäyntiin - esim. kotitehtävien tekeminen yhdessä lapsen kanssa ja tehtävien tarkastaminen koetaan täällä vanhempien velvollisuudeksi. Opettajat eivät niitä jälkikäteen juurikaan korjaile. Koteihin usein myös lähetetään kaikenlaisia projekteja, joiden toteuttamisessa tarvitaan vanhempien apua.

Toisaalta perinteet luovat myös omia vaatimuksiaan. Eli täällä ei katsota kauhean hyvällä sitä, että kulkee vaikkapa ryppysillä vaatteilla tai että koti on räjähdyksen partaalla koska kukaan ei ole ehtinyt sitä siivoamaan. Eli ne ovat asioita, joista pitää huolehtia. Vauvoille ei mielellään tarjota purkkiruokia vaan ne pyritään valmistamana itse.

Eineksistä ei kukaan mielellään kokkaa vaan ruoka pitäisi olla kunnan aineksista valmistettua. Ja lisäksi monilla saattaa olla esim. iäkkäitä vanhempia, joiden hoidosta pitää myös itse huolehtia. Eli jonkun nämäkin pitää hoitaa.

Itse olen viettänyt kotiäidin/vaimon elämää jo lähes 7 vuotta eli käytännössä lapsen syntymästä lähtien. Sitä ennen olin vakituudessa työsuhteessa suomalaisella matkanjärjestäjällä ja tykkäsin kyllä työstäni. Mutta tietysti lapsen syntymän myötä jäin sitten äitiyslomalle ja sen perään vielä hoitovapaalle. Olin siinä mielessä onnellisessa asemassa, että olin suomalaisella työnantajalla töissä eli sain nauttia suomalaisista eduista ja pitkästä äitiyslomasta.

Siinä vaiheessa kun hoitovapaa sitten loppui niin piti päättää, että jatkanko töitä vai irtisanonko itseni. No, päätös ei ollut kovinkaan hankala koska perhe- ja työelämän yhdistäminen meidän perheessä olisi ollut melko hankalaa. Käytännössä mahdotonta. Eli työt saivat jäädät ja kotiäidin/vaimon elämä oli edessä.

Päätös on siis ollut yhteinen ja nämä "ehdot" olivat myös tiedossa kun puolison kanssa muutimme yhteen. Tiesin siis etukäteen sen, että hänen työnsä vuoksi vastuu arjesta tulee aina olemaan minun harteillani enkä todennäköisesti pysty oman alani töihin enää palaamaan. Tai pystyisin toki, jos haluaisin. Mutta se edellyttäisi melkoista ulkopuolista työvoimaa - pari lastenhoitajaa, siivoaja jne. Eli käytännössä oma palkkani menisi heidän palkkojensa maksamiseen.

Ei siis kovin kannattavaa puuhaa. Ei rahallisesti eikä muutenkaan. Jos itse palaisin töihin niin lapsen kasvatus jäisi pitkälti jonkun lastenhoitajan vastuulle. Ei kiitos. Myös suomenkieli jäisi todella vähiin. Ei kiitos. Myös meidän lomaviettomme muuttuisi aika paljon vaikeammaksi koska yhteisiä lomia puolison kanssa ei todennäköisesti juurikaan olisi. Ei kiitos.

Toki tiedän olevani hyvin onnellisessa asemassa, että pystyn olemaan kotiäitinä/vaimona. Täällä kun suurin osa äideistä joutuu palaamaan takaisin työelämään lapsen ollessa vain muutaman kuukauden ikäinen. Enkä koe tätä kotiäitinä oloa mitenkään negatiivisena asiana. Ilman sitä perhe-elämämme olisi todennäköisesti aika paljon hankalampaa ja voi olla, että arjen haasteiden edessä olisi ero jo tullut. Kuten on valitettavasti käynyt viime aikoina kovin monessa ystäväperheessä. Eikä valitettavasti ystäväperheissä ole vältetty myöskään mielenenterveysongelmilta - valitettavasti työ- ja perhe-elämän yhdistäminen on joskus aika rankkaa ja ylikuormitus ei tänä päivänä ole mitenkään harvinainen ongelma.

Työ- ja perhe-elämän yhdistäminen ei siis ole aina kovinkaan yksinkertainen juttu. Ja joskus niitä kompromisseja pitää tehdä eikä se silti tarkoita, etteikö esim. asemani olisi meidän perheessä tasa-arvoinen. Enkä mitenkään koe, että enkä pystyisi toteuttamaan itseäni ja unelmiani. Itse asiassa pystyn niihin todennäköisesti tällä hetkellä paljon paremmin kuin mitä pystyisin, jos olisin työelämässä :-)

Teksti ja kuva.
Miia Junell
Editointi:
M.Aaltonen
2019